

Flens kommuns yttrande över [SOU 2022:53](#) - *“Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag”* (två volymer)

Bakgrund

Den statliga utredningen *“Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag”* presenterades i november 2022. Utredningsuppdraget (Kommittédirektiv 2020:140) gavs i december 2020 och ingick i en överenskommelse mellan dåvarande regering, Liberalerna och Centerpartiet. Utredningens uppdrag har varit att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för samtliga skolformer utom förskolan och den kommunala vuxenutbildningen, vilket bland annat omfattar att:

- föreslå hur staten kan ta över arbetsgivarskapet för lärare och skolledare och eventuellt övriga yrkesgrupper i de skolor som i dag drivs av offentliga huvudmän,
- föreslå en finansieringsmodell där staten ansvarar för finansieringen av skolan,
- föreslå hur staten kan ta över ansvaret för ledning av utbildningen och den dagliga driften i de skolor som i dag drivs av offentliga huvudmän, och
- analysera konsekvenserna för bl.a. det kommunala självstyret, möjligheter till anpassning utifrån lokala behov och förutsättningar samt möjligheter till ansvarsutkrävande.

Uppdraget utvidgades till att omfatta även den kommunala vuxenutbildningen genom ett tilläggsdirektiv som också förlängde tiden för uppdragets genomförande. I utredningen utvecklas två alternativ för hur staten kan ta ett större ansvar för skolan i syfte att öka likvärdigheten för elever och höja skolresultaten. Det första alternativet hanterar ett fullskaligt förstatligande av de offentliga skolorna. Det skulle innebära att kommuner och regioner inte längre får vara huvudmän för skolor och kommunal vuxenutbildning. Därutöver anger alternativet att staten ska ha systemansvar för skolan, vilket ska omfatta även enskilda huvudmän. I det andra alternativet ska statens systemansvar för skolan utökas och tydliggöras, men däremot påverkas inte huvudmannaskapet för de offentliga skolorna. Båda alternativen innehåller flera delförslag.

Flens kommun har erbjudits att lämna remissyttrande angående SOU 2022:53 - *“Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag”*. Det är en möjlighet som kommunen gärna vill ta. Efter kontakt med Utbildningsdepartementet har Flens kommun fått klartecken för att lämna remissvar fram till den 20 april.

Flens kommun lämnar tre typer av kommentarer:

- Övergripande kommentarer kring utredningen som helhet, eller kring teman som återkommer på flera platser i utredningen;
- Kommentarer som kopplas till SKR:s bedömningar i deras yttrande;
- Kommentarer av mer detaljerad art.

De övergripande kommentarerna relateras inte alltid till specifika kapitel, avsnitt eller sidor i utredningen. SKR:s yttrande följer utredningens disposition, vilket framgår även i Flens kommuns kommentarer. I kommunens mer detaljerade kommentarer görs hänvisningar antingen till specifika avsnitt i utredningen eller till enskilda sidor. Kommentarer sorteras i

punktform. Varje punkt avser ett område; punkterna är alltså inte direkt kopplade till varandra.

Sammanfattningsvis: Flens kommuns viktigaste medskick

- utredningen "*Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag*" ger inte tillräckligt underlag för att fatta beslut om att förstatliga skolan,
- kraft och resurser bör hellre investeras i att stärka likvärdigheten och förbättra resultaten för elever *idag*, snarare än att satsa på storskaliga, strukturella förändringar med osäkra effekter, som kan vara genomförda om ett eller två decennier,
- många av de åtgärder som lyfts i utredningen kan genomföras *inom* dagens utbildningssystem.

Flens kommuns övergripande kommentarer:

Inledningsvis kan Flens kommun konstatera att utredningen är väldigt omfattande och komplex. För en relativt liten kommun med begränsade resurser, är det en svår uppgift att avsätta tid för att grundligt bedöma utredningens innehåll och hur dess förslag inverkar på kommunen i vid mening. Eftersom utredningens alternativa förslag har så stor inverkan på kommunernas förutsättningar och verksamheter både politiskt, organisatoriskt, ekonomiskt och för många sannolikt även geografiskt, blir dessa svårigheter besvärande för kommuner. I detta avsnitt lämnar Flens kommun ett antal reflektioner av övergripande karaktär.

- Utredningsdirektivet styr, helt naturligt, utredningens inriktning. I det här fallet är det grundläggande motivet till utredningen att det observerats att elever i svensk skola inte ges likvärdiga förutsättningar och att skolresultaten försämrats under lång tid, även om resultaten de senaste åren har vänt uppåt. Det är dock inte explicit dessa grundproblem som direktivet, och därmed utredningen, fokuserar. Direktivet tar avstamp i att det är styrningsproblem som leder till bristande likvärdighet och svaga resultat och utgår från att ökad statlig styrning är lösningen på problemen. Det innebär att andra potentiella lösningar faller utanför utredningens ramar. Flens kommun ser detta som en brist i direktivets utformning. Det blir särskilt problematiskt eftersom utredningen själv anger att processerna för att genomföra de olika alternativen kräver mycket kraft och tar lång tid. Flens kommun menar att snabbare åtgärder krävs för att komma åt de grundproblem som har motiverat utredningsuppdraget. Kraften och resurserna bör därför läggas på hur likvärdigheten kan stärkas och resultaten förbättras för elever i skolan idag - inte om tio eller 20 år.
- Utredningsdirektivet begränsar också vilka skolformer och verksamheter som ska ingå i utredningen. Under utredningens genomförande gör ett tilläggsdirektiv att den kommunala vuxenutbildningen inkluderas i uppdraget, vilket Flens kommun menar är positivt. Däremot är det problematiskt att förskolan har exkluderats. Anledningen till att det är bekymmersamt är inte att ökad statlig styrning av förskolan bedöms som eftersträvansvärd, utan att detta förhållningssätt riskerar att undergräva det arbete som gjorts under de senaste decennierna när det gäller att skapa ett utbildningssystem som håller ihop från förskola till gymnasieskola, och även

vuxenutbildning och vidare. De senaste decennierna har förskolan etablerats som ett första steg i utbildningssystemets pedagogiska processer. Utredningen nämner i några sammanhang att ett eventuellt förstatligande av skolan (dvs alternativ 1) skulle medföra nya gränssnitt mellan förskola och skola, vilka kan påverka samverkansformer mm. I kapitel 20 som hanterar konsekvenser av förslagen omnämns också att en farhåga har framkommit i kontakter med företrädare för förskolan. Det är risken för att förskolan inte längre kommer ses som en del av utbildningssystemet och att skolformens pedagogiska utveckling kommer försvagas. Utredningen analyserar inte detta vidare. Flens kommun ser en risk för att förskolan i sig skulle påverkas negativt av att inte längre ses som en del av utbildningssystemet - vilket skulle påverka barnen i förskolan och deras förutsättningar för lärande. I förlängningen skulle detta kunna innebära att barnen är sämre rustade när de kommer från förskolan till skolan. Om beslutsfattarna går vidare med alternativ 1, ser Flens kommun det som centralt att förskolans roll i utbildningssystemet utreds särskilt och att former för nära samverkan säkerställs.

- Utredningens två alternativ bygger i hög grad på bedömningar och antaganden. Argumentationen är i många delar logisk och tar sin utgångspunkt i andra utredningar, men det finns ändå en stor osäkerhet kring hur de båda alternativen skulle falla ut i praktiken om beslut fattas om något av dem. Skalan på förändringen om ett förstatligande skulle väljas är enorm. Det saknas jämförbara erfarenheter. Det innebär att det också är ett enormt risktagande att fatta ett sådant beslut. Utredningen framför i flera sammanhang kritik mot att tidigare förändringar inom skolsystemet har genomförts baserat på otillräckliga underlag och att staten under lång tid inte har tagit tillräckligt ansvar för att utvärdera åtgärder och förändringar. En viktig uppgift som betonas för den systemansvariga myndigheten i båda alternativen, är just att säkerställa uppföljning och utvärdering av skolsystem och skolreformer. Att med dessa insikter fatta beslut om den största förändringen av skolsystemet på i alla fall ett kvarts sekel, utan att förändringen kan bygga på utvärderingar av tidigare och pågående förändringar eller grundas på forskning och beprövad erfarenhet på området, framstår som riskfyllt. I vågskålen finns barns och elevers förutsättningar för lärande och utveckling under lång tid. Flens kommun ser inte att utredningen ger ett tillräckligt entydigt och övertygande underlag för ett förstatligande av skolan (alternativ 1).
- Enligt utredningsdirektivet ska utredningens förslag inrymma fristående skolor/enskilda huvudmän, vilket innebär att utredningens förslag kan påverka de enskilda huvudmännens förutsättningar i termer av ekonomi och styrning, men inte deras fortsatta funktion som skolhuvudmän. Samtidigt beskrivs *antalet* skolhuvudmän och splittrad styrning som något av det som är mest problematiskt i det svenska utbildningssystemet. I praktiken innebär det att det är de kommunala huvudmännen som problematiseras och ifrågasätts redan i utredningsdirektivet. Utredningens första alternativ är också ett förstatligande av de *offentliga* skolorna. Flens kommun anser att om man menar allvar med att det är antalet huvudmän och splittrad styrning som är ett grundproblem i det svenska skolsystemet och att detta orsakar den bristande likvärdighet som har observerats, så är det inte rimligt att lämna de enskilda huvudmännens påverkan på skolsystemets utfall utanför

analysen. Om utredningens alternativ 1 väljs kommer mer än två tredjedelar av dagens antal huvudmän finnas kvar.

- Angående alternativ 1, Förstatligande av offentliga skolor, vill Flens kommun också betona riskerna för att den lokala demokratin påverkas negativt. Även om utredningen lyfter denna risk i flera sammanhang, är det Flens kommuns mening att detta är en fråga som behöver analyseras djupare. Att flytta beslutsfattandet om skolan, som kanske är den enskilda lokala företeelse som väcker mest engagemang, långt från den lokala kontexten riskerar att få negativa konsekvenser. Det gäller både skoldemokratin - dvs elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolans utveckling, och den lokala demokratiska utveckling i en vidare bemärkelse.
- Många av de åtgärder som behandlas i utredningen skulle kunna genomföras inom dagens utbildningssystem och ansvarsfördelning. Om beslutsfattarna anser att sådana åtgärder ska genomföras är det Flens kommuns mening att det snarare bör ske inom dagens system eftersom de då kan genomföras snabbare och därmed ge snabbare effekt för elevernas lärande.
- Om barnrättsperspektiv: I utredningens kapitel om konsekvenser står: *“Vi lämnar inga bedömningar som direkt påverkar barns eller elevers rätt till inflytande, rätt till utbildning eller annat som omfattas av ett barnrätts- och ungdomsperspektiv utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter” (20.18.1, s.1286)*. Flens kommun ser det som anmärkningsvärt att barnrättsperspektivet utifrån FN:s deklaration om barnets rättigheter avhandlas på en halv sida i en utredning som berör skolan. Alla barn har rätt till god och likvärdig utbildning och är dessutom skyldiga att delta i skolan under en lång period av sina liv. I och med att utredningens resultat således berör *alla* barn om förslagen realiserats, ger utredningens begränsade uppmärksamhet på frågor kopplade till barnrättsperspektivet intryck av ointresse. Flens kommun menar att utredningen, genom att systematiskt anlägga ett barnrättsperspektiv i arbetet, både hade kunnat påvisa eventuella svagheter i förslagen, och fördjupa argumentationen kring delar av förslagen.
- Flens kommun vill, liksom utredningen, poängtera vikten av långsiktighet i beslutsfattande om skolans förutsättningar. Om storskaliga och omvälvande förändringar ska genomföras är det helt centralt att det finns en bred politisk samsyn om förändringen, liksom en fast vilja att säkerställa långsiktiga ekonomiska, juridiska och organisatoriska förutsättningar för att förändringen ska kunna genomföras och uppnå avsedda effekter.

Flens kommuns kommentarer utifrån SKR:s yttrande:

Givet utredningens omfattning och stora påverkan på kommunernas förutsättningar, som Flens kommun uppmärksammar ovan, utgår kommunen i hög grad från SKR:s bedömningar, eftersom SKR har gjort en grundlig analys utifrån det kommunala perspektivet. SKR har formulerat både ett yttrande som följer utredningens disposition och en skrivelse som lämnar medskick till regeringen där organisationen belyser att ett vidare angreppssätt på grundproblemen behövs. SKR argumenterar konsekvent mot ett förstatligande av skolan - dvs organisationen avstyrker utredningens alternativ 1. Flens kommun uppskattar att SKR så konsekvent har analyserat utredningen ur ett kommunalt perspektiv med den kommunala självstyrelsen som grund. Kommunen vill särskilt ge explicit stöd för vissa av SKR:s slutsatser

och kommentarer. Här lyfts dessa i punktform. Varje punkt avslutas med en parentes som redovisar de avsnitt i utredningen som punkten relaterar till.

- Flens kommun ser försiktigt positivt på utredningens inriktning att samla systemansvaret för skolan i en myndighet istället för dagens olika skolmyndigheter, men delar SKR:s bedömning att det är viktigt att gränserna för den systemansvariga myndighetens ansvar och vad som lämpligen sköts lokalt behöver utredas ytterligare. Kompetensförsörjning är ett område där Flens kommun liksom SKR menar att staten kan och bör ta ett mer systematiskt ansvar, för att säkerställa att det finns lärarutbildningar som kan tillgodose behovet av förskollärare och lärare över hela landet **(11.1.2; 17.1.1)**.
- SKR framhåller som sin grundinställning att det huvudsakligen är *inom* nuvarande ansvarsfördelning som förändringar ska genomföras och påpekar i flera sammanhang att flera av förslagen som tas upp i SOU 2022:53 skulle kunna genomföras inom befintlig ansvarsfördelning. Organisationen ställer sig genomgående negativ till förstatligande av skolan men är positiv till flera av utredningens förslag som handlar om att statens ansvar ska stärkas eller tydliggöras. SKR konstaterar att *oavsett* om man tillstyrker eller avstyrker förslagen så *kan* flera av dem genomföras *inom* dagens system. Flens kommun instämmer i SKR:s bedömning att många av de specifika åtgärder som utredningen beskriver *kan* genomföras inom dagens ansvarsfördelning. Det gäller exempelvis:
  - att staten kan ta ett större ansvar för planering och dimensionering av olika skolformer genom ett gemensamt system för önskemål och placering i grundskolan respektive önskemål och antagande till gymnasieskola och komvux; Regionala planeringsunderlag; djupare konsekvensanalys av eventuella friskoleetableringar. **(12.1.2; 17.2.2)**
  - att statens ansvar för professionsutveckling, strategisk kompetensförsörjning samt uppföljning och utvärdering av skolsystemet och skolreformer kan stärkas (angående professionsutveckling: **14.1.1** och **17.4.1**; angående kompetensförsörjning: **14.1.2-14.1.4** och **17.4.4**).
  - att staten kan samordna skolans it-lösningar **(12.1.6)**;
  - att staten kan utveckla de kvalitetsdialoger med skolhuvudmän som redan har inletts av Skolverket **(12.1.5; 17.2.2)**
- Kopplat till ovanstående punkter med exempel på åtgärder som skulle kunna genomföras *inom* dagens utbildningssystem vill Flens kommun tillägga att kommunen,
  - när det gäller professionsutvecklingsprogrammet delar SKR:s bedömning att kommuner även fortsättningsvis måste ingå i professionsutvecklingsprogrammet även om valet görs att förstatliga övriga skolformer. Kommunerna kommer enligt utredningens alternativ att fortsatt vara huvudmän för förskola, och betydelsen av professionsutveckling även inom förskolan är fortsatt stor. SKR framhåller också vikten av att lärosätena har kapacitet för både kompetensutveckling kopplad till professionsprogrammet och för lokalt förankrade

kompetensutvecklingsinsatser, vilket Flens kommun instämmer i (angående professionsutveckling och kompetensförsörjning: **14.1.1** och **17.4.1**)

- liksom SKR, ser positivt på att staten tar ansvar för samordning av skolans it-lösningar. Flens kommun menar att, särskilt för mindre skolhuvudmän (kommunala eller enskilda) skulle en statlig samordning kring it-lösningar för skolområdet vara positiv, eftersom det skulle kunna förenkla mycket av det administrativa arbetet, minska riskerna för felinvesteringar, bidra till ökad säkerhet i dokumentation och registrering, samt stärka rättssäkerheten för individer, eftersom små huvudmän ofta har svårt att säkra kompetens och kapacitet på alla specialområden (**12.1.6; 17.2.2**).
- att staten kan ta ett större ansvar för resurstilldelning och resursfördelning. Utredningen menar att staten, vid ett förstatligande av de offentliga skolorna, ska ta det fulla ansvaret för tilldelning och fördelning av ekonomiska resurser till skolan. SKR är negativa till en nationell modell för resursfördelning av flera skäl, men konstaterar att de grundprinciper som utredningen listar för en nationell resursfördelningsmodell i hög grad redan tillämpas som grund för resursfördelningen i många kommuner. Flens kommun delar SKR:s bedömning att en nationell resursfördelningsmodell skulle ge mindre möjligheter för lokal/regional anpassning till geografiska, strukturella, socioekonomiska förhållanden (**13.1.1- 13.1.5; 17.3.3- 17.3.5**).
- SKR instämmer med utredningen när det gäller att lokal förankring är central i flera sammanhang. Utredningen bedömer att vid ett eventuellt förstatligande av de offentliga skolorna bör kommunerna ha kvar ansvar för skolskjuts, samordning av insatser vid problematisk frånvaro, det kommunala aktivitetsansvaret och den uppsökande verksamheten för individer med behov av kommunal vuxenutbildning. Flens kommun instämmer i SKR:s riskbedömning att kommunernas kostnader för skolskjuts kan komma att öka när staten fattar beslut om både skollokalisering och elevers skolplacering - vilket innebär att staten kan göra ekonomiska besparingar med exempelvis beslut om att lägga ned skolor, samtidigt som kommunerna får ansvaret för de ökade kostnader för skolskjuts som statens beslut leder till (**12.1.7**).
- SKR anför att OM beslut fattas om att förstatliga de offentliga skolorna är det logiskt att staten också övertar arbetsgivaransvaret för personal i skolan. SKR framhåller att det finns flera områden som då kräver ytterligare utredningsarbete - exempelvis angående hur arbetstagarnas pensioner påverkas och hur personal som arbetar inom olika verksamheter - exempelvis både inom förskola och skola - ska hanteras om skolan byter huvudman. Flens kommun instämmer med SKR. (**15.2.2**)
- I alternativ 1 beskriver utredningen att en ny statlig myndighet ska ha huvudmannansvaret för de offentliga skolorna. Utredningen anger att myndigheten ska vara representerad på olika nivåer - nationellt, regionalt och lokalt. SKR påpekar i sitt yttrande att det är otydligt hur den lokala närvaron ska utformas och hur den på avgörande sätt skiljer sig från hur kommuner ansvarar för skolhuvudmannaskap. SKR menar att detta behöver utredas grundligt och att det finns tydliga risker med att skapa en stor statlig huvudman som kan få svårt att anpassa sig till en föränderlig värld. Flens kommun delar SKR:s syn (**16.3.1**).

- När det gäller finansiering av skolan kommenterar SKR dels utredningens förslag om finansiering genom skatteväxling om beslut fattas om förstatligande av de offentliga skolorna, dels de fyra finansieringsalternativ som utredningen skisserar för alternativ 2. SKR avstyrker tre av utredningens fyra finansieringsalternativ men ser positivt på förslaget om ett förstärkt likvärdighetsbidrag till fler skolformer, särskilt om förstärkningen görs genom omfördelning mellan dagens riktade statsbidrag. Organisationen lämnar som tilläggsförslag att likvärdighetsbidrag skulle kunna inkluderas i det generella statsbidraget. Detta är något som Flens kommun bedömer som en intressant förändring som bör utredas vidare (**13.1.1- 13.1.5; 17.3.3-17.3.5**).
- Utredningen lyfter att det i dagens kommunala vuxenutbildning finns behov av ökad didaktisk kompetens för undervisning av vuxna. Utredningen menar att det är statens ansvar att säkerställa att sådan kompetens finns tillgänglig för vuxenutbildningen (oavsett om den framgent ska drivas av en statlig huvudman, eller av dagens kommunala). SKR tillstyrker detta och påpekar att trots att vuxenutbildningen har byggts ut kraftigt under senare år så har inte vare sig lärarutbildningen eller forskningen följt samma mönster, vilket bör åtgärdas. SKR ger som förslag att antalet lärare med kompetens för vuxenutbildning skulle kunna säkerställas genom en förändring av ämneslärarprogrammet. Enligt förslaget skulle programmet kunna delas i två fördjupningar - en riktad mot årskurs 7-9 och gymnasiet, och en riktad mot gymnasiet och vuxenutbildning. Detta ser Flens kommun som ett förslag som bör utredas vidare.
- Flens kommun ser också positivt på SKR:s förslag om att regeringen ska tillsätta ett samråd där staten, skolhuvudmännen och professionen gemensamt kan ta ansvar för de utmaningar som finns inom området - särskilt när det gäller kompetensförsörjning, digitalisering och skolans finansiering.

Flens kommun önskar förmedla följande mer detaljerade synpunkter:

- Flens kommun ser positivt på att utredningen har hörsammat den kritik som kommunsektorn länge har framfört kring problemen med en stor mängd riktade statsbidrag som inte sällan är detaljerade och/eller kortsiktiga (bland annat: **12.1.1**).

Kopplat till Alternativ 1 - fullskaligt förstatligande av offentliga skolor (kapitel 11-16)

- Kopplat till enskilda huvudmäns position när det gäller planering och dimensionering av utbildning menar utredningen att fristående skolors etablering ska ingå i den systemansvariga myndighetens ansvar för planering och dimensionering och att ansvaret ska inkludera ett ökat krav på konsekvensanalys vid bedömning av friskoleetablering. Detta är som Flens kommun ser det, krav som borde kunna formuleras inom ramen för dagens utbildningssystem. Risken för "inlåsnings effekter" där befintliga fristående skolor kan bestå oavsett kvalitet, medan nya hindras med hänvisning till dimensionering, är exempel på en fråga som behöver uppmärksammas i fortsatt utredningsarbete (697-701).
- I kapitel 16 (16.2.3) menar utredningen att några befintliga organ kan komma behöva ses över vid ett förstatligande av de offentliga skolorna; bland annat nämns Lärarnas ansvarsnämnd. Denna nämnd har idag ansvar för att pröva lärares och

förskollärares rätt att behålla legitimationen. Utredningen menar att det vid ett förstatligande finns risk för överlappning med andra statliga organs uppgifter, och därmed risk för ineffektivitet. För statliga myndigheter finns personalansvarsnämnder som hanterar förseelser och sanktioner mot statligt anställda. Flens kommun menar att utredningen här har belyst frågan otillräckligt. Innan Lärarnas ansvarsnämnd eventuellt kan avvecklas om valet görs att förstatliga de offentliga skolorna behöver följande beaktas:

- En arbetsgivares sanktionsmöjligheter är inte detsamma som att bedöma individers rätt att behålla legitimation. I det senare fallet behövs fördjupad, specifik yrkeskompetens,
  - Lärarnas ansvarsnämnd hanterar legitimationsärenden för både förskollärare och lärare. Enligt utredningens uppdrag och förslag ska förskolan och därmed flertalet förskollärare inte inkluderas i ett eventuellt förstatligande. Det behöver finnas en instans som hanterar legitimationsärenden också för förskollärare hos kommunala och enskilda huvudmän,
  - En statlig personalansvarsnämnd har ingen funktion i relation till enskilda skolhuvudmän. Legitimationen för lärare anställda på fristående skolor måste också kunna prövas i någon instans.
- Frågor kopplade till lokalförsörjning vid ett eventuellt förstatligande av offentliga skolor omnämns på olika ställen i utredningen. Hur detta kan och bör lösas behöver utredas noggrant om beslut fattas om förstatligande. Vidare vill Flens kommun notera att vid ett förstatligande där staten kontrollerar skollokaler och lokalisering påverkas den kommunala planeringsförmågan både i fråga om fysisk planering och beträffande planering av annan service; exempelvis kollektivtrafik, fritidsaktiviteter, förskolor och andra kommunala ansvarsområden. För mindre kommuner kan denna påverkan bli betydande på grund av den tyngd som en statlig aktör har.

Kopplat till kapitel 20 - Konsekvenser

- Tillsyn av fristående förskolor ska enligt utredningen fortsatt ligga kvar som kommunalt ansvar, om de offentliga skolorna förstatligas. Flens kommun vill uppmärksamma att kommunernas förutsättningar att genomföra kvalitativa tillsyner kan komma att försämrats betydligt på grund av kompetens- och kapacitetsbrist. Det finns även en överhängande risk för att tillsynerna varken utförs, eller bedöms likvärdigt i de olika kommunerna (s. 1260).
- Utredningen belyser på flera sätt att den kommunala självstyrelsen påverkas i båda alternativen. Man får ett resonemang om att ett förstatligande av skolan skulle kunna vara negativt ur ett inflytandeperspektiv. Idag kan elever och vårdnadshavare utöva inflytande över driften av skolor genom den kommunala demokratin. Det är en möjlighet som skulle upphöra om staten blir huvudman. Utredningen betonar därför att forum och former för "insyn och samverkan" behöver utvecklas (s. 1274). Flens kommun vill gärna poängtera att insyn och samverkan är något annat än delaktighet och inflytande - som är viktiga begrepp i skollagen och i läroplaner. Frågan är vad som händer med formuleringarna om elevers delaktighet och inflytande och skolans samarbete med vårdnadshavare om ett förstatligande genomförs där det istället är insyn och samverkan som eftersträvas.